

Fidesz - Magyar Polgári Szövetség
Országgyűlési Képviselőcsoportja
Balogh József
országgyűlési képviselő

Dr. Katona Béla

az Országgyűlés elnöke
részére

Írásbeli választ igénylő kérdés

HELYBEN

Tisztelt Elnök Úr!

„Kívánja-e szigorítani a szaktárca a külföldiek által elkövetett jogsértések kapcsán hozható kiutasítások szabályozását?” címmel a Házsabály 91.§-a alapján kérdést kívánok benyújtani

Dr. Forgács Imre

igazságügyi és rendészeti miniszterhez.

Tisztelt Miniszter Úr!

Lajosmizsén és a környező településeken már a 90-es évek közepén megjelentek a román vendégmunkások. Ekkor még csak a mezőgazdaságban vállaltak szerepet, majd a 2000-es évek közepétől már a helyi iparban is megjelentek, mint munkavállalók.

Lajosmizse és Kerekegyháza városok vonatkozásában a külföldi munkavállalók jelenléte – bár munkájuk a mezőgazdasági jellegű munkálatok során nélkülözhetetlen – számos problémával jár.

Románia 2007. január 1-i Európai Unió csatlakozását megelőzően a vendégmunkások jellemzően csak az idénymunkák idején tartózkodtak az említett településeken, majd az un. holtszezonban az itt összegyűjtött keresetükkel hazatértek a következő idényig. Létszámuk szorosan az elvégzendő feladatokhoz párosult, a keresőképtelen családtagok Romániában maradtak. Így ez a réteg nem vette jelentősen igénybe a helyi infrastruktúrát, illetve közbiztonsági szempontból sem jelentett kiemelkedő veszélyforrást.

Ezek az emberek a keresetüket félretették, gyűjtögették azt nem itt költötték el. Jellemzően a munkaadójuk tanyáján, szállásán éltek, a települések lakott belterületi részén megjelenésük nem volt jellemző. Közbiztonsági szempontból csak csekély számú bűneset kapcsolódott hozzájuk, melyek vagyon elleni jogsértések voltak. Ezek mindig a visszautazás időpontjában történtek, mely során egy-két dolgot magukhoz véve utaztak vissza Romániába. Természetesen már itt is beszélhetünk egyfajta látenciáról, mely során a megkárosított gazda nem jelentette a történeteket a rendőrségnek, hogy ne kerüljön a munkaügyisek, rendőrség figyelmébe egy esetleges feketén végzett munkavégzés kapcsán, valamint az ismeretlen tetteses ügyekben a rendőrségnek nem sikerült felderíteni az elkövető kilétét. Azonban elmondható, hogy a jogsértést elkövető személyeket a későbbiekben a helyi gazdák már nem alkalmazták, ezért viszonylagosan jó szűrőként működtek a helyi vállalkozók.

2001. januárjáig a rendőrség hatáskörébe tartozott a külföldiek ellenőrzésével kapcsolatos intézkedési jogosultság. Ezen időszakig havonta több esetben történt idegenrendészeti ellenőrzés Lajosmizsén és a környező településeken, mely során az illegális feketemunkásokat és a külföldiek tartózkodási jogosultságát ellenőrizték. Ekkor még a román állampolgárok csak 90 napig tartózkodhattak Magyarország területén, majd azt el kellett hagyniuk. Ez jó szűrő volt arra, hogy a túltartózkodókat ki lehessen utasítani az országból. Az itttartózkodásuk idejét az útlevelükben található beléptető bélyegző időpontjából lehetett megállapítani, melyet a határon minden esetben bepecsételtek. Ekkor még tartottak a rendőri ellenőrzésektől, mert mindenki attól félt, hogy nehogy valamilyen apróbb jogsértést kövessen el, mert kiutasításra kerül. Ez szintén roppant jó szűrő volt, már a legapróbb szabálytalanság esetén is el lehetett távolítani a személyt az országból.

2001. január 1-től az idegenrendészet kikerült a rendőrség hatásköréből és azt átvette a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BAH). Ettől az időszaktól kezdve már jogszerűen csak a BAH jelenlétében lehetett a románok lakta házakba, ingatlanokba bemenni. A BAH központja Szegeden volt és van. Kecskeméten a kihelyezett irodájukban csak két vagy három fő végzett irodai munkát. Ez rendkívül nagy érvágás volt, mivel velük semmilyen ellenőrzéseket nem lehetett végrehajtani. A rendőrök csak az utcán „megfogottakkal” szemben tudtak intézkedést kezdeményezni. 2001 és 2007 között a románok idegenrendészeti ellenőrzése és az ehhez kapcsolódó szankciók kiszabása töredékére csökkent.

2007. január 1-én Románia belépett az Európai Unióba, így a román állampolgárokra a Schengeni kódex előírásai is érvényesek lettek, melyek közül az egyik legjelentősebb a tagállamok közötti szabad mozgás joga. Ennek értelmében a román állampolgárok, úgy mint a németek, osztrákok, angolok, franciák stb, már útlevél nélkül, akár vezetői engedéllyel, személyi igazolvánnyal léphetnek az ország területére. Ettől az időszaktól kezdve megszűnt a határregisztráció. Nem tudni ki, mikor, hol és mivel lépett Magyarország területére. Jelenleg minden uniós állampolgár az ország területén 6 hónapon belül 90 napig tartózkodhat jogszerűen, azonban ezt egy un. regisztrációs kártyával ki lehet váltani, így bármeddig tartózkodhat nálunk.

2007. év elején az uniós tagság elnyerése kapcsán nem indult meg a románok betelepülése településeinkre, azok az idénymunkák idejére érkeztek meg most is. Azonban már érzékelhető volt, hogy egyesek már az egész családdal jönnek át. Ettől kezdve Lajosmizse belterületén, először az un. Óvárosi részen, majd a település szinte minden részén már románok lakta házak találhatóak. Elsősorban a nyugdíjasok által lakott házakban élnek, ahol a tulajdonossal felosztják az épületeket. Itt napi, illetve havi szállás díjakat fizetnek. Sok helyi nyugdíjas ebből egészíti ki a havi bevételét. Másodsorban lerobbant, korábban üresen álló családi házakat bérelnek ki, ahol esetenként két-három család, akár 20-30 fő is lakik. A gazdák által nyújtott lakhatás szinte teljesen megszűnt.

2007. év a külföldi vendégmunkások által elkövetett bűncselekmények kapcsán még hasonló volt a korábbi időszakhoz, de a látencia továbbra is a fenti okok miatt jelentős lehetett. Az év vége felé a lakosság már azt tapasztalta, hogy télire is itt maradtak a munkások az egész családdal. Ettől kezdve már a helyi infrastruktúrát is igénybe vették.

2008. év elején, a korábbiaktól eltérően, már markánsan lehetett érzékelni a nagy létszámú román jelenlétet. Vélhetőleg, mivel az anyagi tartalékaikat a tél folyamán felélték, a nagy létszámukhoz viszonyítva nem volt az év első időszakában megfelelő számú munka, valamint az órabérek is csökkentek, egyre többen kezdtek bűnözői életmódot folytatni. 2008. évben már több mint húsz esetben követtek el betörést, lopást, több garázdaságot. Ami a legrosszabbakat vetíti előre, hogy már nem csak a vagyon elleni, hanem az erőszakos, személy elleni cselekmények elkövetésében is tetten voltak érhetőek. 2008. évben idős, kiszolgáltatott személy sérelmére követtek el rablást, a szállásadó sérelmére életveszélyt okozó testi sértést, valamint családtag sérelmére emberölés kísérletét. 2009. év első felében szintén betörésekkel, valamint már egymás sérelmére elkövetett emberölés kísérletével lehetett kapcsolatba hozni őket. Ezen esetekben a rendőrség felderítette az elkövetőket

személyét és lefolytatta a szükséges eljárásokat, azonban a látencia vélhetőleg ezzel arányosan megnövekedhetett.

A rendőrös illetékességi területén történt bűnesetek kapcsán a külföldi elkövetők által elkövetett jogsértések száma a fentiekől függetlenül nem jelentős, de korábbi időszakokhoz képest az jelentős emelkedést mutat, melyet nem lehet figyelmen kívül hagyni. A külföldiek által elkövetett jogsértések felderítését nagyban megnehezíti, hogy személyazonosságukat nagyon nehéz megállapítani, a szálláshelyüket, munkaadójukat folyamatosan változtatják.

A román vendégmunkások nagy számú jelenléte Kerekegyháza és Lajosmizse térségében az itt élő lakosság szubjektív biztonságérzetét jelentősen negatív irányba befolyásolja. Természetesen az itt letelepedett románok nagy többsége tisztességes, azonban a létszámuk növekedésével, a nem elegendő munkalehetőséggel, valamint a hozzájuk csapódó nemkívánatos elemekkel a bűnözés iránti kockázati tényező jelentősen megnövekedett.

Sok esetben nem is kell semmilyen jogsértő magatartást tanúsítaniuk, elegendő ha csoportosan megjelennek a közterületeken, boltokban. Ruházatuk, az egész napos munkavégzést követő ápolatlanságuk, mentalitásuk megbotránkozást, félelmet vált ki az emberekből. Az életvitelük eltér a helyi lakosság által megszokottól. A fizetésüket már itt költik el, mely során Lajosmizsén un. román kocsmák és boltok jöttek létre. Korábban csak erdélyi magyarok, de mára már jelentős számú, csak románul beszélő munkás telepedett le Lajosmizsén.

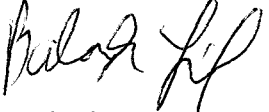
Jól tükrözte a románok nagy számú jelenlétét az ez évi Lajosmizse Napok rendezvénysorozat, ahol egyes becslések szerint minimum ezren lehettek. A jelenlegi becslések alapján, melyet a helyi gazdák is megerősítenek, a fő mezőgazdasági munkák során Lajosmizsén mintegy 3000, míg Kerekegyházán 1000 román vendégmunkás él, dolgozik.

Kérdezem tehát Miniszter Urat:

- Kívánja-e szigorítani a szaktárca a külföldiek által elkövetett jogsértések kapcsán hozható kiutasítások szabályozását?
- Kívánja-e szigorítani a szaktárca a külföldi állampolgárok bejelentkezési kötelezettségét, mind az idegenforgalmi adó, mind a szívességi, vagy albérleti szolgáltatások kapcsán?

Várom megtisztelő válaszát!

Budapest, 2010. január 25.

Balogh József